

Dijkversterking SAFE

Nota van Antwoord MER fase 2 en Ontwerp-projectbesluit

Auteur: Projectteam SAFE

Status: Concept

Versie: 0.1

Datum: 24-08-2026

Document-ID: SAFE-**pm**

Besluitnummer: [B-xxx]		
Opgesteld: [Naam]	Gecontroleerd: [Naam]	Geautoriseerd: [Naam]
Functie: [Functie]	Functie: [Functie]	Functie: Projectmanager
Paraaf:	Paraaf:	Paraaf:
Datum: [D.d.]	Datum: [D.d.]	Datum: [D.d.]

Wijzigingen

0.1	Concept voor ABG, AWBG, BBG, Programmateam, BGT

Projectgegevens

Contactgegevens Opdrachtgever:
Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4003 BX Tiel
Projectmanager: Bram de Fockert

Waterschap Rivierenland, Sweco B.V. en Arcadis B.V. werken samen met Dijkalliantie SAFE aan de dijkversterking tussen Streefkerk, Ameide en Fort Everdingen.

Dijkalliantie SAFE v.o.f. is een combinatie tussen: GMB Civiel B.V., Ploegam B.V. en Dura Vermeer Infra Landelijke Projecten B.V.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Toelichting op het project SAFE	4
1.2	Toelichting op de projectprocedure	4
1.2.1	(Ontwerp-)projectbesluit	4
1.2.2	MER fase 2	5
1.2.3	Nota van Antwoord	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Werkwijze en proces	6
2.1	Participatie	6
2.2	Beantwoording zienswijzen	7
2.3	Hoofdonderwerpen zienswijzen	7
2.3.1	Hinder, schade en bereikbaarheid	8
2.3.2	Participatie	9
2.3.3	Ontwerp van de dijk	9
2.3.4	Overig	9
2.4	Vervolgstappen	10
3	Advies Commissie mer	11
4	Wijzigingen	14
4.1	Ambtshalve wijzigingen	14
4.1.1	Vervallen deel filterconstructie ten zuiden van de Langedijk	14
4.1.2	Vervallen versterkingsmaatregel bij de Eendenkooi	15
4.1.3	Aanpassing ligging op- en afrit Achthoven 56	16
4.1.4	Vervallen deel pipingscherm in dijkzone 10	17
4.1.5	Vervallen berm in dijkvak 81	17
4.1.6	Aanpassing constructiezone in dijkvak 84a	18
4.1.7	Wijziging compensatielocaties	18
4.2	Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen	19
4.2.1	Zienswijze nr. 1 (kenmerk UTSP-1264662141-7688)	19
4.2.2	Zienswijze nr. 2 (kenmerk UTSP-1264662141-7689)	19
4.2.3	Zienswijze nr. 4 (kenmerk UTSP-1264662141-7690)	20
4.2.4	Zienswijze 6 (kenmerk UTSP-1264662141-7712)	20
4.2.5	Zienswijze 12 (kenmerk UTSP-1264662141-7711)	21
4.2.6	Zienswijze 15 (kenmerk UTSP-1264662141-7708)	21
4.2.7	Zienswijze 16 (kenmerk UTSP-1264662141-7693)	22
4.2.8	Zienswijze 18 (kenmerk UTSP-1264662141-7705)	22
4.2.9	Zienswijze 19.15 (kenmerk UTSP-1264662141-7694)	23
4.2.10	Zienswijze 26.2 (kenmerk UTSP-1264662141-7696)	23
4.3	Wijzigingen naar aanleiding van advies Commissie mer	24
	Bibliografie	24
	Bijlage A – Overzicht zienswijzen	26
	Bijlage B – Reactie op het advies van de Commissie mer	27

1 Inleiding

1.1 Toelichting op het project SAFE

Waterschap Rivierenland (WSRL) werkt in het HWBP-project SAFE aan de versterking van de zuidelijke Lekdijk tussen Streefkerk, Ameide en Fort Everdingen (kortom: SAFE). Dit zijn de normtrajecten 16-3 en 16-4. Het versterken van deze normtrajecten staat hoog op de prioriteitenlijst van het HWBP. Op beide trajecten geldt sinds 2017 een veiligheidsnorm (ondergrens) van 1:10.000 jaar in het jaar 2050. Dat betekent dat in 2050 de kans op overstroming niet groter mag zijn dan één keer per 10.000 jaar.

Uit de toetsing bleek dat ongeveer 34 kilometer van de 40 kilometer lange dijk in meer of mindere mate niet voldoet aan de gestelde waterveiligheidsnorm. In de voorverkenning en verkenning is onderzocht welke delen van de dijk de meest urgente veiligheidsopgave hebben en versterkt moeten worden. In de verkenningsfase is ook verkend welke alternatieven er zijn en welke de voorkeur hebben. De verkenningsfase is afgesloten met het vaststellen van het voorkeursalternatief (VKA¹). Aan het begin van de planuitwerkingsfase is een aantal logische tussenstukken toegevoegd. De geografische scope is toen vastgesteld op 12,3 kilometer. Binnen deze scope is de veiligheidsopgave nog verder onderzocht en zijn waar relevant aanvullende ontwerpalternatieven uitgewerkt afgewogen. Het resultaat hiervan is dat over 10,7 kilometer daadwerkelijk versterkingsmaatregelen noodzakelijk zijn.

1.2 Toelichting op de projectprocedure

In het vervolg van de planuitwerkingsfase is het VKA verder uitgewerkt en ingepast. Deze uitwerking heeft geleid tot het vergunningenontwerp (VO), dat het eindresultaat vormt van de inpassing van de dijkversterking in de omgeving. Het VO is beoordeeld in het MER fase 2 (Dijkalliantie SAFE, 2025a). Het VO is vastgelegd in het projectbesluit. In het projectbesluit worden de uiteindelijke keuzes vastgelegd. Deze keuzes worden niet vastgelegd in het MER: in het MER vindt enkel de effectbeoordeling plaats.

In de paragrafen hieronder worden de onderdelen van de projectprocedure die relevant zijn voor de voorliggende Nota van Antwoord (NvA) nader toegelicht.

1.2.1 (Ontwerp-)projectbesluit

Het projectbesluit wordt vastgesteld door Waterschap Rivierenland (WSRL). Daarna is goedkeuring van het projectbesluit vereist door de provincies Utrecht en Zuid-Holland. In het projectbesluit wordt aangegeven hoe rekening is gehouden met de in het MER fase 2 beschreven milieugevolgen en wat de overwegingen zijn met betrekking tot de in het MER fase 2 beschreven

¹ vastgesteld in het Addendum MER fase 1 (SAmén SAFE, 2024a) en Addendum Nota VKA (SAmén SAFE, 2024b)

varianten, de reacties en het advies van de Commissie MER. Belanghebbenden kunnen tegen deze goedkeuring in beroep gaan gedurende een periode van 6 weken.

1.2.2 MER fase 2

MER fase 2 is specifieker, gedetailleerder en kwantitatiever (waar mogelijk) dan MER fase 1. Dit is omdat het ontwerp in meer detail is uitgewerkt en meer is ingepast in de omgeving, en omdat MER fase 2 gericht is op de (definitieve) toetsing van effecten ten behoeve van het besluit en realisatie in plaats van de afweging van alternatieven. Een ander verschil is dat tijdens (Addendum) MER fase 1 er per dijkzone nog meerdere alternatieven zijn afgewogen: bij MER fase 2 is per dijkzone één ontwerp beoordeeld. Uitzonderingen zijn dijkzone 6 en 11, waar nog 2 onderscheidende ontwerpvarianten zijn beoordeeld/afgewogen. In dijkzone 6 en 11 bleek vanwege nieuwe technische inzichten de uitwerking van het VKA te wijzigen. Daarom is voor deze dijkzones wel een variantenafweging opgenomen in dit MER fase 2, omdat het doel was om voor deze dijkzones een voldoende zorgvuldige afweging te maken. Deze varianten zijn dus later in het ontwerpproces naar voren gekomen. Deze varianten zijn echter, net als het VO, wel in voldoende detail uitgewerkt voor een gedetailleerde mer-beoordeling zoals hoort tijdens een MER fase 2.

1.2.3 Nota van Antwoord

Het ontwerp-projectbesluit is gelijktijdig met het MER fase 2 ter inzage gelegd gedurende 6 weken (29 april tot en met 9 juni 2026). Eenieder kon in deze periode een reactie geven op het ontwerp-projectbesluit en het MER. In deze periode is ook de Commissie mer om advies gevraagd over het MER fase 2.

In het voorliggende document, de Nota van Antwoord, worden alle zienswijzen beantwoord, zowel op het ontwerp-projectbesluit als het MER fase 2. Ook wordt aangegeven wat het advies is van de Commissie mer of en zo ja en welke wijzigingen naar aanleiding van dat advies en de zienswijzen plaatsvinden.

1.3 Leeswijzer

Het participatieproces en de werkwijze om tot deze Nota van Antwoord te komen zijn toegelicht in Hoofdstuk 2. In dit hoofdstuk wordt ook een korte samenvatting gegeven van de binnengekomen inspraakreacties. In Hoofdstuk 3 wordt het advies van de Commissie mer samengevat. In Hoofdstuk 4 zijn de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen, het advies van de Commissie mer en de ambtshalve wijzigingen beschreven. De beantwoording van de individuele zienswijzen is te vinden in Bijlage A. Daarbij zijn de persoonsgegevens van de indiener per zienswijze niet opgenomen in verband met de bescherming hiervan. In Bijlage B wordt puntsgewijs gereageerd op het voorlopige advies van de Commissie mer.

2 Werkwijze en proces

2.1 Participatie

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is het noodzakelijk dat er voor de dijkversterking SAFE een 'projectbesluit Omgevingswet' genomen wordt. Hierbij horen specifieke verplichtingen rond participatie met betrekking tot de projectprocedure. In dit kader zijn verschillende stappen gezet. De stappen die gezet zijn tijdens de verkenningsfase (2022-2024) in het kader van participatie zijn beschreven in de Reactienota Addendum VKA/ MER fase 1 (WSRL, 2024). Hieronder wordt beschreven welke stappen zijn gezet in het kader van participatie tijdens de planuitwerkingsfase (2025-2026):

- In mei, juli en september 2025 zijn er vier informatieavonden geweest over de laatste fase van de dijkontwerpen. De presentaties en de ontwerptekeningen van deze avonden zijn hier terug te vinden: [Documenten SAFE | Waterschap Rivierenland](#)
- In februari en maart 2026 zijn er drie informatieavonden geweest om ontwerp-projectbesluit en de terinzagelegging van april toe te lichten. De presentatie en de kaarten van deze 3 avonden is hier terug te vinden: [Documenten SAFE | Waterschap Rivierenland](#)
- In mei 2025, november 2025 en april 2026 zijn er nieuwsbrieven verstuurd. Deze nieuwsbrieven zijn hier terug te vinden: [Nieuws en nieuwsbrieven SAFE | Waterschap Rivierenland](#)
- Op de [online pagina van WSRL over SAFE](#) zijn diverse nieuwsberichten terug te vinden:
 - Februari 2025 - Nota Addendum Voorkeursalternatief (VKA) met de reactienota
 - Februari 2026 - Ontwerp-projectbesluit binnenkort ter inzage
 - April 2026 - Ontwerp-projectbesluit Dijkversterking SAFE ter inzage
- Gedurende de gehele planuitwerkingsfase is de omgevingstelefoon beschikbaar. Bewoners/eigenaren kunnen daarmee het projectteam benaderen voor vragen, waarop door het omgevingsteam gereageerd wordt.
- Daarnaast is MIJNSAFE ontwikkeld, een digitaal hulpmiddel waarmee bewoners inzicht hebben in de voor hun eigendom geregistreerde informatie, zoals gespreksverslagen, Klanteisen Specificaties (KES) en de voortgang van het ontwerp. Hierdoor zijn gemaakte afspraken en projectinformatie voor betrokkenen transparant en toegankelijk.
- Op diverse locaties zijn keukentafelgesprekken gevoerd, zowel op initiatief van het project als op verzoek van bewoners en andere betrokkenen. Daarnaast is aangegeven dat het projectteam gedurende het gehele proces beschikbaar is voor vragen, toelichtingen en verdiepende gesprekken.
- Vanuit alle overleggen en bijeenkomsten zijn de wensen van de omgeving opgenomen in de KES. Indieners kunnen deze terugzien in MIJNSAFE. Iedere ingebrachte eis of wens wordt beoordeeld en, afhankelijk van de uitkomst, gehonoreerd of gemotiveerd afgewezen. De beoordeling wordt vervolgens teruggekoppeld aan de indiener.

- De omgeving, bestaande uit de bewoners, bedrijven, stichtingen, gemeentes en provincies² zijn actief benaderd om mogelijke meekoppelkansen te identificeren. Deze zijn opgenomen in het meekoppelkansen dossier.
- Voor specifieke onderwerpen zijn aparte werkgroepen ingericht, waaronder:
 - Werkgroep Communicatie, gericht op de implementatie van MIJNSAFE;
 - Werkgroep Schade, waarin onder meer het monitoringsplan, het schadeprotocol, de werkwijze voor schadepreventie en de bijbehorende communicatie wordt afgestemd.

Aanvullend op bovenstaande zijn er informerende brieven gestuurd met betrekking tot conditionerende onderzoeken en visuele inspecties.

2.2 Beantwoording zienswijzen

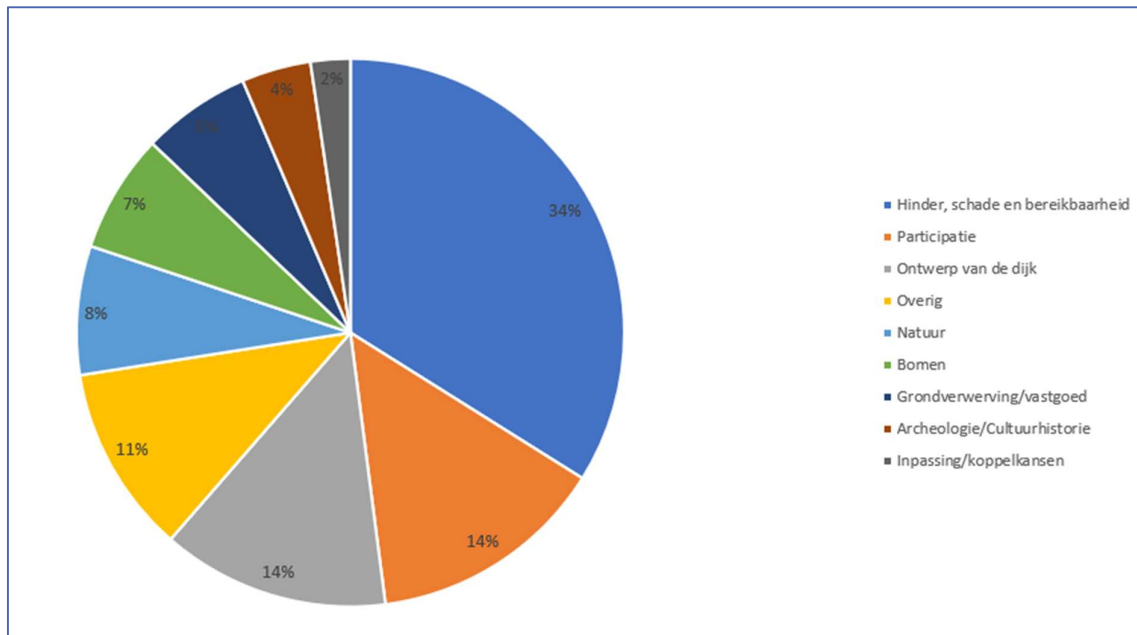
In totaal zijn er tijdens de periode van terinzagelegging 27 zienswijzen binnengekomen. Alle zienswijzen zijn zorgvuldig beoordeeld en beantwoord (zie Bijlage A – Overzicht zienswijzen). Indieners hebben van de provincie Utrecht een ontvangstbevestiging ontvangen, waarin een persoonlijk referentienummer is opgenomen. Indieners hebben een afzonderlijke reactie ontvangen; de beantwoording van alle zienswijzen is gebundeld in deze Nota van Antwoord. Per zienswijze is onder vermelding van het referentienummer (bijvoorbeeld UTSP-1264662141-7730) een reactie opgenomen, inclusief een toelichting op de wijze waarop de zienswijze is meegewogen. Een aantal zienswijzen heeft geleid tot wijzigingen; zie hiervoor ook hoofdstuk 4.

Een inspraakreactie kan soms meerdere vragen en/of opmerkingen bevatten. In dat geval zijn deze “opgeknipt” en individueel beoordeeld en beantwoord. Dit heeft uiteindelijk geleid tot 187 losse zienswijzepunten.

2.3 Hoofdonderwerpen zienswijzen

In onderstaand figuur is de verdeling van de onderwerpen van alle losse reacties weergegeven. De meeste aangehaalde onderwerpen in de inspraakreacties hebben betrekking op hinder, schade en bereikbaarheid, participatie en het ontwerp van de dijk.

² Er zijn in totaal 27 zienswijzen ingediend. In deze Nota van Antwoord wordt echter een nummering van 29 zienswijzen gehanteerd. Dit komt doordat enkele ingediende stukken als afzonderlijke zienswijze zijn geregistreerd, maar inhoudelijk zijn samengevoegd met een andere zienswijze of als bijlage zijn beschouwd. Zo is zienswijze 21 als bijlage meegenomen bij zienswijze 20. Daarnaast zijn zienswijzen 23 en 24 gezamenlijk behandeld onder zienswijze 23. Hierdoor komt het aantal gehanteerde nummers niet volledig overeen met het aantal unieke zienswijzen.

Figuur 1 Overzicht van de meest voorkomende onderwerpen

2.3.1 Hinder, schade en bereikbaarheid

Indieners geven aan dat het plan leidt tot aanzienlijke hinder en een reëel risico op schade aan woningen en percelen, met name door zettingen, trillingen en effecten op de grondwaterstand. Deze zorgen zijn groter bij kwetsbare bebouwing en waar de uitvoering dicht op de woning plaatsvindt.

Daarnaast hebben indieners behoefte aan een duidelijke beoordeling van de risico's per perceel en aan inzicht in onderzoeken en onderbouwingen, zoals nulmetingen en sonderingen, en over de inzet van minder belastende uitvoeringsmethoden.

Verder hebben indieners vragen over de borging en afhandeling van schade. Indieners vragen om nulmetingen, monitoring en duidelijke, bindende afspraken over schadevergoeding, inclusief een schadeprotocol en herstel- en compensatieplan.

Indieners hebben ook zorgen over verslechtering van de bereikbaarheid, zowel in de eindsituatie (toegang tot erven en voorzieningen) als tijdens de uitvoering (tijdelijke routes en bereikbaarheid van woningen, percelen en hulpdiensten).

Tot slot worden zorgen geuit over bredere hinder en financiële gevolgen, zoals overlast, aantasting van gebruik van het perceel, extra kosten en mogelijke waardedaling van woningen, die volgens indieners onvoldoende zijn meegewogen.

2.3.2 Participatie

Indieners voelen zich in het proces onvoldoende en te laat betrokken. Zij stellen dat keuzes al in een vroeg stadium zijn gemaakt, terwijl richting de omgeving nog werd gesuggereerd dat meerdere opties openlagen. Hierdoor is volgens hen onvoldoende sprake geweest van een open en betekenisvolle participatie.

Daarnaast wordt gewezen op een gebrek aan transparantie en informatievoorziening. Essentiële informatie, zoals technische onderbouwingen en tekeningen, is volgens indieners onvoldoende of te laat gedeeld. Hierdoor was het lastig om de gevolgen goed te beoordelen of om met onderbouwde alternatieven te komen.

Ook ervaren indieners dat communicatie en terugkoppeling tekortschieten. Reacties zijn niet altijd duidelijk of inhoudelijk genoeg, afspraken worden niet altijd nagekomen en structureel overleg ontbreekt. Indieners vragen daarom om een zorgvuldiger proces met meer ruimte voor overleg, tijdige informatie en duidelijke terugkoppeling over hoe hun inbreng wordt meegenomen.

2.3.3 Ontwerp van de dijk

Indieners stellen dat het ontwerp onvoldoende is onderbouwd en dat er plaatselijk minder ingrijpende of locatie-specifieke alternatieven mogelijk zijn. Met name wordt aandacht gevraagd voor de noodzaak van maatregelen, bijvoorbeeld waar dit leidt tot kap van bomen of ingrepen in het profiel van de dijk.

Daarnaast geven indieners aan dat de gevolgen van het ontwerp voor individuele percelen en functies onvoldoende inzichtelijk zijn. Het gaat onder meer om effecten op gebruik (zoals toegangspoorten en toegankelijkheid), verlies van groen en watergangen, en risico's op zetting door extra belasting. Ook bestaat op meerdere locaties onduidelijkheid over exacte ligging, maatvoering en type constructie.

Verder vragen indieners om meer duidelijkheid over ontwerpkeuzes en verdere uitwerking, waaronder de locatie van constructies, aansluitingen en de invulling van specifieke dijkvakken. Daarbij worden ook alternatieven aangedragen en verzoeken gedaan om aanpassing van het ontwerp, bijvoorbeeld vanuit veiligheid, gebruik of lokale omstandigheden.

2.3.4 Overig

Binnen de categorie Overig zijn zienswijzen ingediend over uiteenlopende onderwerpen die niet direct betrekking hebben op de categorieën weergegeven in Figuur 1. Indieners stelden vragen over de uitvoering van het project, zoals de planning van werkzaamheden, de toekomstige inrichting van percelen, het behoud van bestaande voorzieningen en de wijze waarop effecten van de uitvoering verder worden onderzocht en uitgewerkt.

Daarnaast zijn opmerkingen gemaakt over de onderbouwing van het projectbesluit, waaronder het alternatievenonderzoek, vergunningprocedures en de motivering van ruimtelijke kwaliteit.

Ook zijn aandachtspunten ingebracht over de ligging van kabels en leidingen en de gevolgen hiervan voor particuliere percelen.

Verder vroegen enkele indieners aandacht voor hun specifieke belangen als bewoner, grondeigenaar of ondernemer. Tot slot zijn zienswijzen ingediend die betrekking hebben op andere procedures, ontwikkelingen en activiteiten in het gebied die volgens indieners samenhangen met het project.

2.4 Vervolgstappen

Voor de beantwoording van een aantal zienswijzen is vanuit het project persoonlijk contact geweest met indieners van de zienswijzen. Dit om verduidelijkende vragen te stellen c.q. aanvullende uitleg te geven op het ontwerp om zodoende beter antwoord te kunnen geven op de zienswijzen.

Vaststelling en goedkeuring projectbesluit

Na vaststelling door het dagelijks bestuur (naar verwachting 10 november 2026) is goedkeuring van het projectbesluit door de provincie vereist. Als het project in meer dan één provincie ligt, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak zal worden uitgevoerd over de goedkeuring. In dit geval heeft de provincie Zuid-Holland ermee ingestemd dat de provincie Utrecht de goedkeuring verleent. Na deze goedkeuring worden de definitieve stukken vrijgegeven en gepubliceerd. Na publicatie start de beroepsfase, waarin belanghebbenden de mogelijkheid hebben om beroep in te stellen tegen het vastgestelde projectbesluit.

Uitvoeringsontwerp en planning

Na vaststelling van het projectbesluit wordt het ontwerp van de dijkversterking verder uitgewerkt in een uitvoeringsontwerp. Hierin worden de keuzes nader gedetailleerd, zoals de exacte ligging van constructies, het materiaalgebruik en de inrichting van het terrein (bijvoorbeeld hekwerken).

De uitvoering bestaat hoofdzakelijk uit grondwerk, het aanbrengen van verticale constructies en het transport van grond. De volgorde van werkzaamheden wordt bepaald door de samenhang tussen de dijkzones en de planning. Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met ecologische randvoorwaarden, bijvoorbeeld door constructiewerk in het winterseizoen uit te voeren. Dit vraagt, vanwege het gesloten seizoen bij het waterschap, om aanvullende aandacht voor waterveiligheid.

In de uitvoeringsplanning wordt rekening gehouden met externe factoren zoals weersomstandigheden en waterstanden. Voorafgaand aan de werkzaamheden stelt de aannemer een nadere planning op. Het streven is om in 2027 met de uitvoering te starten en de werkzaamheden uiterlijk in 2031 af te ronden.

Informatieavonden over voorkomen van en omgang met schade

Het waterschap begrijpt dat de indieners zorgen hebben over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.

3 Advies Commissie mer

Als onderdeel van het projectbesluit dat Gedeputeerde Staten van Utrecht zullen nemen, zijn de milieueffecten van het project onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De provincie Utrecht heeft, als coördinerend bevoegd gezag, de Commissie mer gevraagd om advies uit te brengen over het MER. De commissie heeft op 29 juli 2026 een voorlopig advies uitgebracht. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER fase 1 en 2 in samenhang.

In het kader van het adviestraject heeft de Commissie mer op 3 juni 2026 een locatiebezoek aan het project gebracht. Tijdens dit bezoek zijn vragen van de Commissie beantwoord aan de hand van een presentatie en is het projectgebied bezocht. Daarnaast heeft op 15 juli 2026 een adviesgesprek plaatsgevonden.

In bijlage B wordt puntsgewijs gereageerd op het voorlopige advies van de Commissie mer.

In hoofdlijnen bestaat het voorlopige advies uit één punt dat nog niet voldoende is onderbouwd in het huidige MER en meerdere aandachtspunten voor het vervolg. Bij deze een samenvatting:

De haalbaarheid van de natuurcompensatie voor NNN is niet voldoende onderbouwd. Volgens de Commissie gaat het MER onvoldoende in op de specifieke ecologische randvoorwaarden die nodig zijn om de compensatie te realiseren. Hierdoor is volgens de Commissie niet duidelijk in hoeverre de negatieve effecten op het NNN volledig kunnen worden gecompenseerd en of de voorziene kwaliteitsverbetering haalbaar is.

De Commissie adviseert daarom om MER fase 2, voorafgaand aan het projectbesluit, aan te vullen met een nadere onderbouwing van de haalbaarheid van de (verplichte) natuurcompensatie en dat

de door het MER voorziene kwaliteitsverbetering van NNN realistisch is. Daarbij adviseert de Commissie in te gaan op:

- de benodigde en te realiseren abiotische omstandigheden,
- de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer,
- de wijze waarop de ontwikkeling wordt gemonitord,
- met welke maatregelen bijgestuurd kan worden wanneer de kwaliteitsverbetering tegenvalt.

PM definitief advies nog verwerken

Overige aandachtspunten:

Complexiteit trechteringsproces, verspreiding milieu-informatie en belang goede informatievoorziening

De Commissie constateert dat de projectstukken door de grote hoeveelheid documenten, de gefaseerde aanpak en de voortdurende doorontwikkeling van het project moeilijk navolgbaar zijn. Het is daardoor niet altijd duidelijk hoe en waarom keuzes zijn gemaakt en welke maatregelen uiteindelijk op welke locaties worden uitgevoerd. Ook voor omwonenden is het lastig te achterhalen wat de gevolgen van het project zijn. De Commissie benadrukt daarom het belang van een duidelijke en toegankelijke informatievoorziening over het definitieve project en de bijbehorende milieueffecten.

Overzicht te treffen milieumaatregelen en resterende milieueffecten (vervolg bovenstaand)

De Commissie constateert dat het MER diverse mitigerende en compenserende maatregelen bevat om negatieve milieueffecten te beperken of te compenseren. Volgens de Commissie is echter onvoldoende duidelijk welke van deze maatregelen uiteindelijk onderdeel uitmaken van het projectbesluit. Zij beveelt daarom aan om in de vergunningenfase expliciet inzichtelijk te maken welke maatregelen worden uitgevoerd, wat de resterende milieueffecten zijn en hoe deze zich verhouden tot de effecten die in het MER zijn beschreven. Daarnaast adviseert de Commissie om tijdig te verduidelijken wanneer en op welke wijze omwonenden en andere belanghebbenden hierover worden geïnformeerd.

Haalbaarheid omgevingsambities

De Commissie constateert dat naast de primaire waterveiligheidsopgave ook verschillende bredere omgevings- en duurzaamheidsambities zijn geformuleerd, zoals het behoud van ruimtelijke kwaliteit, CO₂-reductie en hergebruik van grondstoffen. Volgens de Commissie is echter onvoldoende inzichtelijk in hoeverre deze ambities zijn meegenomen in het dijkontwerp en in welke mate zij daadwerkelijk worden gerealiseerd. Omdat de uiteindelijke uitvoering van het project hiervoor bepalend is, acht de Commissie een beoordeling van het doelbereik nog niet essentieel voor het projectbesluit. Wel adviseert zij om in de vergunningenfase expliciet inzicht te geven in de mate waarin de milieuambities worden bereikt en om vooraf duidelijk te maken wanneer en hoe omwonenden en andere belanghebbenden hierover worden geïnformeerd.

Ruimtelijke kwaliteit

De Commissie constateert dat de effecten op de ruimtelijke kwaliteit in het MER zijn beschreven en beoordeeld, maar dat onvoldoende inzichtelijk is hoe de ambitie om de ruimtelijke kwaliteit te versterken wordt gerealiseerd. Afgezien van enkele natuurcompensatiemaatregelen gaat het MER niet in op aanvullende mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit op en rond de dijk verder te verbeteren. De Commissie adviseert daarom om bij de verdere uitwerking en uitvoering van het project expliciet te onderzoeken hoe de ruimtelijke kwaliteit kan worden versterkt.

Natuuropgaven

De Commissie constateert dat de dijkversterking kansen biedt om bij te dragen aan bredere natuuropgaven, maar dat deze mogelijkheden in het MER slechts beperkt zijn onderzocht. Hoewel kansen voor natuurontwikkeling worden genoemd, ontbreekt een concrete uitwerking van de bijdrage die het project kan leveren aan doelen voor Natura 2000, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Specifiek wijst de Commissie op kansen voor het versterken van leefgebieden en verbindingen voor de kamsalamander. Daarnaast vindt de Commissie dat onvoldoende inzichtelijk is hoe wordt omgegaan met bestaande natuurwaarden op en rond de dijk, waaronder Rode Lijst-soorten. Daarom adviseert zij om bij de verdere planuitwerking expliciet te onderzoeken hoe natuurwaarden kunnen worden behouden en versterkt, en duidelijk te maken waar natuurwaarden verloren gaan, worden hersteld of verbeterd.

Landschap en cultuurhistorie

De Commissie constateert dat de dijkversterking op sommige locaties negatieve gevolgen heeft voor de ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorische waarden, onder meer door de kap van bomen en mogelijke effecten op karakteristieke landschapselementen. Zij benadrukt het belang van het zoveel mogelijk behouden van volgroeide bomen en het terugplaatsen van groen bij de verdere uitwerking van het project. Daarnaast vraagt de Commissie aandacht voor de inpassing van rijksmonument Molen De Liefde in dijkzone 11, omdat nog onduidelijk is hoe negatieve effecten kunnen worden voorkomen. De Commissie adviseert daarom om hierover tijdig overleg te voeren met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Archeologie

De Commissie constateert dat binnen het plangebied sprake is van belangrijke archeologische waarden en dat nog niet alle ingrepen definitief zijn uitgewerkt. Daardoor is nog onzeker welke effecten de dijkversterking uiteindelijk op deze waarden zal hebben. Daarnaast vraagt de Commissie specifiek aandacht voor mogelijke archeologische resten van een historische voorganger van Molen De Liefde, met name in relatie tot de geplande pipingschermen. De Commissie adviseert daarom om de effecten op archeologische waarden bij verdere planuitwerking opnieuw te beoordelen, passende beschermingsmaatregelen te treffen en hierover afstemming te zoeken met de bevoegde gemeenten. Ook beveelt zij aan om vervolgonderzoek te betrekken bij de inrichting van het project en een werkprotocol voor toevalsvondsten op te stellen. Ten aanzien van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinie volgt de Commissie de conclusie uit het MER dat geen negatieve effecten worden verwacht.

4 Wijzigingen

De binnengekomen zienswijzen en het advies van de Commissie mer hebben geleid tot een aantal wijzigingen. Daarnaast zijn ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. Een ambtshalve wijziging van een projectbesluit houdt in dat een overheidsinstantie (het bevoegd gezag) zelfstandig, dus zonder dat een initiatiefnemer of belanghebbende daarom heeft gevraagd, een wijziging aanbrengt in een reeds genomen ontwerp-projectbesluit. De wijzigingen zijn verbeteringen in het ontwerp op basis van nadere inzichten. Hierna worden eerst de ambtshalve wijzigingen beschreven. Paragraaf 4.2 gaat in op de wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen. Paragraaf 4.3 gaat in op wijzigingen naar aanleiding van het advies van de Commissie mer.

[per (ambtshalve) wijzigingen worden de kaartjes nog aangepast ofwel toegevoegd]

4.1 Ambtshalve wijzigingen

Na het opstellen van het ontwerp-projectbesluit is het vergunningenontwerp voor dijkversterking SAFE verder uitgewerkt tussen december 2025 en juni 2026. Bij deze ontwerpdetailering zijn enkele wijzigingen naar voren gekomen die relevant zijn voor het definitieve projectbesluit en de daarbij behorende plankaarten. Het gaat om wijzigingen die niet uitsluitend binnen de flexibiliteitsbepaling van het projectbesluit vallen, maar die leiden tot aanpassing van de tekst van het projectbesluit en/of de plankaarten. Deze wijzigingen zijn ambtshalve verwerkt en hieronder per locatie toegelicht.

4.1.1 Vervallen deel filterconstructie ten zuiden van de Langedijk

Uit nader grondonderzoek blijkt dat ten zuiden van de Langedijk in Vianen, in dijkzone 2, meer klei in het voorland aanwezig is dan in het ontwerp-projectbesluit was aangenomen. Daardoor is de eerder voorziene versterkingsmaatregel in dit deel van dijkzone 2 niet meer nodig. Het betreffende deel van de filterconstructie vervalt.

Door deze aanpassing wordt het tijdelijke ruimtebeslag met circa 5.000 m² kleiner. Ook de plangrens is hierop aangepast. In Figuur 4-1 is weergegeven welk deel van het tijdelijke ruimtebeslag in dijkzone 2 vervalt.

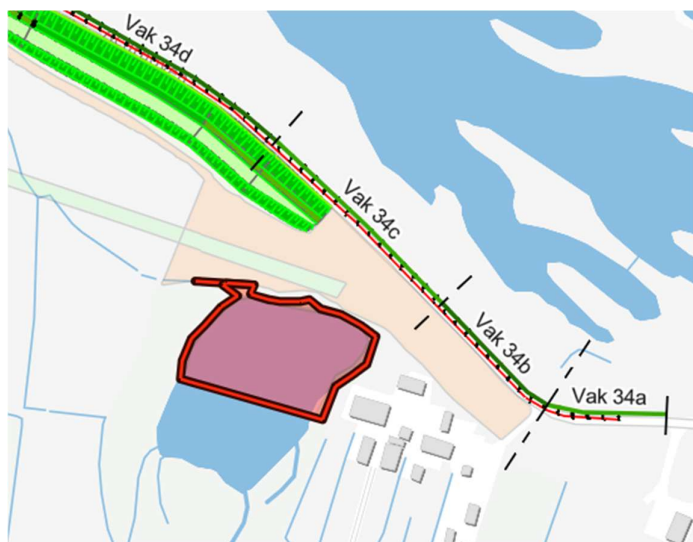

Figuur 4-1 In rood het gedeelte van het tijdelijke ruimtebeslag in dijkzone 2 dat vervalt.

4.1.2 Vervallen versterkingsmaatregel bij de Eendenkooi

Op basis van aanvullend grondonderzoek en daaropvolgende berekeningen hoeft ter plaatse van de Eendenkooi in dijkzone 6 geen versterkingsmaatregel met filterdoek te worden gerealiseerd. De maatregel die in het ontwerp-projectbesluit was opgenomen, vervalt daarmee.

Als gevolg hiervan blijven de houtopstanden rond de Eendenkooi behouden en is ter plaatse van de Eendenkooi geen tijdelijk ruimtebeslag meer nodig. Het ruimtebeslag van de dijkversterking wordt hierdoor met circa 7.000 m² verkleind. In Figuur 4-2 is weergegeven welk deel van het tijdelijke ruimtebeslag in dijkzone 6 vervalt.

Figuur 4-2 In rood het gedeelte van het tijdelijke ruimtebeslag in dijkzone 6 dat vervalt.

4.1.3 Aanpassing ligging op- en afrit Achthoven 56

De ligging van de op- en afrit ten oosten van Achthoven 56, in dijkzone 7 is aangepast. Met deze aanpassing kan onder andere de watergang ten oosten van de schuur behouden blijven.

Door de gewijzigde ligging vervalt een deel van het tijdelijke en permanente ruimtebeslag. Ter plaatse van de nieuwe ligging van de op- en afrit komt beperkt ruimtebeslag terug. De plankaart is hierop aangepast, inclusief de plangrens en het tijdelijke ruimtebeslag. In Figuur 4-3 is het vervallen ruimtebeslag weergegeven.

Figuur 4-3 In rood het gedeelte van het tijdelijke ruimtebeslag in dijkzone 7 dat vervalt.

4.1.4 Vervallen deel pipingscherm in dijkzone 10

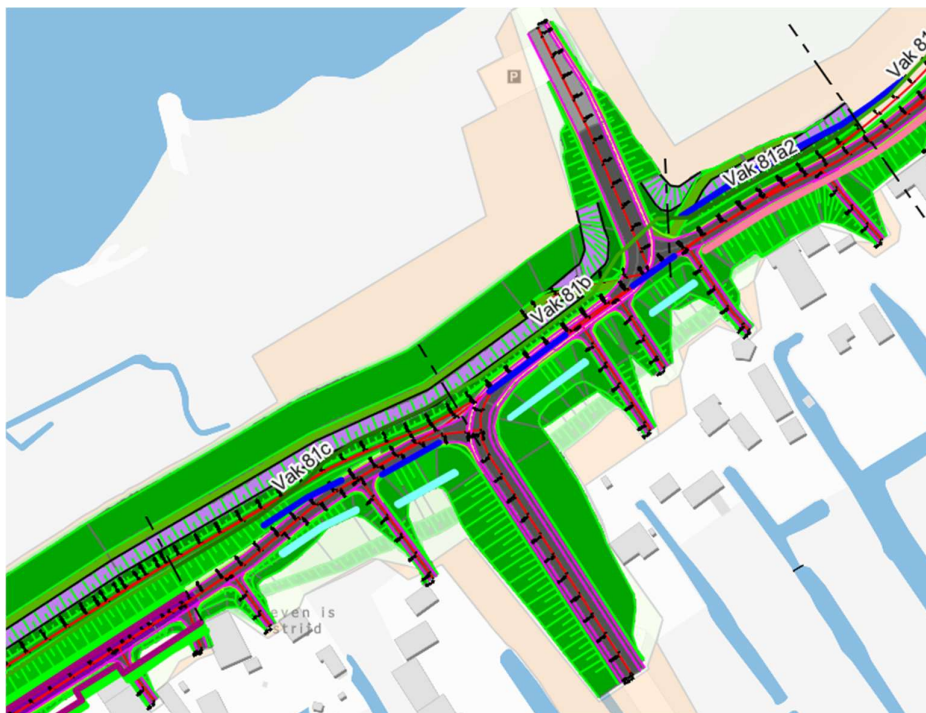
Op basis van nader grondonderzoek en aanvullende berekeningen voor het faalmechanisme piping is de noodzaak voor een pipingscherm in dijkzone 10 gedeeltelijk vervallen. Dit betreft met name de dijkvakken 56 en 57. Op het traject tussen AW275.+155 en AW277.+128 komt de pipingopgave te vervallen.

De constructiezone is op dit gedeelte verkleind. Voor dit deel van de dijk blijft wel een hoogteopgave bestaan. De wijziging heeft geen gevolgen voor de effectbeoordeling in het MER. De wijziging is tekstueel verwerkt in het projectbesluit en de constructiezone is aangepast.

4.1.5 Vervallen berm in dijkvak 81

In dijkvak 81, binnen dijkzone 11, was binnen de constructiezones van het ontwerp-projectbesluit een stabiliteitsconstructie met berm voorzien. Bij de verdere uitwerking van het ontwerp is gebleken dat de berm nauwelijks bijdraagt aan een lichtere stabiliteitsconstructie. De berm is daarom niet meer noodzakelijk en vervalt.

Door het vervallen van de berm wordt het permanente ruimtebeslag kleiner. Het tijdelijke ruimtebeslag blijft gelijk aan het ontwerp-projectbesluit, omdat het grotendeels gronden van het waterschap betreft die ook als depotruimte kunnen worden gebruikt. De wijziging heeft geen gevolgen voor de effectbeoordeling in het MER. De wijziging is tekstueel verwerkt in het projectbesluit en de constructiezone is aangepast. In Figuur 4-4 is het verschil tussen het contractontwerp en het vergunningontwerp in dijkvak 81 weergegeven.

Figuur 4-4 Nieuwe ontwerp zonder de berm in Dijkvak 81 - Dijkzone 11

4.1.6 Aanpassing constructiezone in dijkvak 84a

In dijkvak 84a, binnen dijkzone 11, is de positie van de stabiliteitsconstructie nader uitgewerkt. Om het risico op omgevingsbeïnvloeding in de slappe ondergrond te beperken, moet de damwand in de teen van de nieuwe oprit worden geplaatst. Deze aanpassing past binnen het ruimtebeslag, maar vraagt wel om een aanpassing van de constructiezone binnen de plangrens.

De wijziging heeft geen gevolgen voor de effectbeoordeling in het MER en leidt niet tot aanvullend ruimtebeslag. De constructiezone is aangepast op de plankkaart. In Figuur 4-5 is de gewijzigde positie van de stabiliteitsconstructie in dijkvak 84a weergegeven.

Figuur 4-5 Gewijzigde positie van het stabiliteitsscherm in dijkvak 84a.

4.1.7 Wijziging compensatielocaties

Naast de wijzigingen in het dijkontwerp zijn ook de compenserende maatregelen verder uitgewerkt. De compensatielocatie De Dompelaar in Groot-Ammers is vervallen. Dit is al verwerkt in het projectbesluit en het NNN-compensatieplan, en is ook verwerkt in de rivierkundige beoordeling. De verwijzing naar Zwembad De Dompelaar als NNN-compensatielocatie vervalt daarom uit het projectbesluit.

De compensatielocaties voor houtopstanden zijn eveneens geactualiseerd. De compensatielocatie Atenausekade vervalt. Ook de financiële compensatie bij woningbouwlocatie De Boomgaard in Groot-Ammers vervalt.

De resterende compensatieopgave voor houtopstanden in de gemeente Vijfheerenlanden en de provincie Utrecht wordt ingevuld in dijkzone 2 bij het Jufferslaantje, dijkzone 3 bij het Viaanse Bos, dijkzone 4 met knotwilgen aan de binnenzijde, dijkzone 6 bij de berm en dijkzone 9 bij de berm.

De compensatielocatie Polder de Eendracht wordt mede ingezet voor KRW-compensatie. Inhoudelijk wijzigt het compensatieplan voor Polder de Eendracht niet. Samen met Streefkerk West vormt Polder de Eendracht de invulling van de compensatieverplichting, omdat voor KRW alleen dynamisch moeras kan meetellen als relevant compensatieareaal.

Voor de compensatie van NNN-rivier- en beekbegeleidend bos is een perceel van 1 hectare bij het Lekbos in Krimpen aan de Lek beschikbaar. Op deze locatie kunnen maximaal 2.500 stuks bosplantsoen per hectare worden gerealiseerd. Voor de compensatieopgave in de provincie Zuid-Holland zijn 1.000 stuks bosplantsoen nodig. Deze compensatie wordt financieel ingevuld, hiervoor worden separaat overeenkomsten gesloten (privaatrechtelijk). Het verkrijgen van eigendommen en vergunningen en de realisatie van de compensatie is de verantwoordelijkheid van Zuid-Hollands Landschap, als onderdeel van een met het waterschap te sluiten overeenkomst.

4.2 Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen

Op basis van de ontvangen zienswijzen zijn wijzigingen doorgevoerd in het onder andere het MER, Projectbesluit, plankaart en bijlagen van deze stukken. In onderstaande paragrafen zijn de punten uit de zienswijzen samengevat en toegelicht die expliciet tot een wijziging hebben geleid. Voor de volledige zienswijzenbeantwoording wordt verwezen naar de bijlage.

4.2.1 Zienswijze nr. 1 (kenmerk UTSP-1264662141-7688)

De indiener stelt dat onvoldoende duidelijk is wat de gevolgen van de dijkversterking zijn voor het eigen perceel en de aanwezige waardevolle bomen. Volgens de indiener ontbreekt perceelspecifieke informatie en is onvoldoende onderbouwd waarom kap van bomen noodzakelijk is. De indiener vraagt om meer inzicht in de effecten van de maatregelen, een nadere onderbouwing van de noodzaak daarvan en onderzoek naar maatwerkoplossingen en alternatieven om de bomen te behouden. Indien behoud niet mogelijk blijkt, verzoekt de indiener om een duidelijke motivering en passende compensatie.

Aanpassing

Naar aanleiding van een ambtshalve wijziging in het ontwerp (het vervallen van de noodzaak voor een heavescherm op deze locatie) wordt de werkgrens aangepast (zie ook 4.1.4). Als gevolg van deze ambtshalve wijziging bleek het mogelijk twee beeldbepalende bomen, waaronder de circa 50 jaar oude notenboom ten westen van de afrit, te behouden. De kaptekening is hierop aangepast.

PM kaptekening

4.2.2 Zienswijze nr. 2 (kenmerk UTSP-1264662141-7689)

De indiener stelt dat in het milieueffectrapport fase 2 deel A op pagina 21 ten onrechte is vermeld dat de woning al is aangekocht. De indiener geeft aan dat de woning niet is aangekocht. De

indiener verzoekt om bevestiging dat deze vermelding onjuist is en om een daaropvolgende correctie in de planuitwerking.

Aanpassing

Het waterschap onderschrijft deze constatering. Deze vermelding is onjuist. Het milieueffectrapport (MER deel A pag. 21 en 302 en MER deel B pag. 437) en het bijbehorende motivering projectbesluit (paragraaf 5.2.9 pag. 43) zijn hierop aangepast.

4.2.3 Zienswijze nr. 4 (kenmerk UTSP-1264662141-7690)

De indiener maakt bezwaar tegen verschillende onderdelen van het ontwerp vanwege onduidelijkheid over de effecten op het perceel, de woning en de bedrijfsvoering. De indiener vraagt om meer inzicht in de profilering van de inritten en stoepen, de gevolgen voor bereikbaarheid, watergangen, bomen, erfvoorzieningen en de bruikbaarheid van aangrenzende gronden. Verder wordt bezwaar gemaakt tegen de mogelijke kap van beeldbepalende bomen en wordt verzocht om maatwerkoplossingen om deze te behouden.

Aanpassing

Op basis van nader onderzoek en verdere optimalisatie van het ontwerp zijn sinds de terinzagelegging enkele wijzigingen doorgevoerd. Zo is gebleken dat op deze locatie geen pipingvoorziening (heavescherm) meer nodig is. Wel blijven ter plaatse van het eigendom van indiener grondwerkzaamheden nodig voor de dijkversterking. Deze wijziging wordt verwerkt via een ambtshalve wijziging van het projectbesluit (zie 4.1.4).

Naar aanleiding van deze ambtshalve wijziging is het ontwerp van de stoep opnieuw beoordeeld en geoptimaliseerd. Dit heeft geleid tot een ontwerp waarbij een groot deel van de bestaande stoep kan worden gehandhaafd. Daarbij is een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de noodzakelijke aanpassing van de dijkstoep voor de dijkversterking en het behoud van bestaande waarden.

Op basis van deze optimalisatie is het uitgangspunt dat de aanwezige sloot en knotwilgen behouden kunnen blijven. Daarbij wordt (in overleg) afgeweken van het uitgangspunt dat het waterschap de oprit gemiddeld niet steiler maakt dan in de huidige situatie. De voorgenomen ontwerpwijziging is verwerkt op de plankaart.

PM kaptekening

PM ontwerp (aanpassing stoep en aanpassing werkgrens)

4.2.4 Zienswijze 6 (kenmerk UTSP-1264662141-7712)

De indiener maakt bezwaar tegen het voorgenomen tijdelijke gebruik van het perceel ten behoeve van opslag, werkterreinen en werkzaamheden. Volgens de indiener is onvoldoende onderzocht en gemotiveerd waarom juist dit perceel nodig is en ontbreekt een inzichtelijk alternatievenonderzoek. De indiener vreest een onevenredige aantasting van eigendom, woongenot, bereikbaarheid, verkeersveiligheid, verkoopbaarheid en monumentale waarden.

Daarnaast bestaat onduidelijkheid over de duur, omvang en uitvoering van de werkzaamheden, de schadeafhandeling en de compensatie. De indiener verzoekt om onderzoek naar minder belastende alternatieven, een betere onderbouwing van de noodzaak van de maatregelen, duidelijkheid over herstel en schadevergoeding, en meer aandacht voor de cumulatieve belasting van het perceel, de monumentale omgeving en de eerder uitgevoerde grondverwerving.

Aanpassing

In een nadere afweging over de uitvoeringswijze en toe te passen materieel is het tijdelijke ruimtebeslag opnieuw beoordeeld, waarbij nut en noodzaak van het gebruik van het perceel en de mogelijke effecten voor de omgeving opnieuw zijn afgewogen. Op basis van deze herbeoordeling wordt de werkgrens aangepast in dijkvak 51c en wordt het tijdelijke ruimtebeslag verkleind. Het betreffende perceel wordt daardoor niet langer geraakt door de werkzaamheden. Daarnaast wordt het bouwverkeer via een andere route afgewikkeld. De motivering van het projectbesluit wordt op onderdelen verduidelijkt, onder meer ten aanzien van de noodzaak en ligging van het heavescherm. Hierdoor worden de gevolgen voor het perceel, het erfensemble en de monumentale waarden verder beperkt.

PM ontwerp (werkgrens/ tijdelijk ruimtebeslag)

PM kaptekening

4.2.5 Zienswijze 12 (kenmerk UTSP-1264662141-7711)

De indiener vreest schade aan (o.a.) waardevolle bomen en beplanting rond het perceel als gevolg van de dijkversterking. Volgens de indiener is onvoldoende oog geweest voor de aanwezigheid en waarde van deze bomen. De indiener verzoekt om maatregelen om schade te voorkomen en de aanwezige bomen en beplanting zoveel mogelijk te behouden.

Aanpassing

Naar aanleiding van een nadere technische detaillering van het ontwerp is de kaplijst aangepast. Hierdoor kunnen één boom aan het einde van de oprit en één boom ten oosten van de afrit behouden blijven. Daarnaast worden boombeschermingsmaatregelen getroffen om deze bomen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden te beschermen.

PM kaptekening

4.2.6 Zienswijze 15 (kenmerk UTSP-1264662141-7708)

De indiener maakt bezwaar tegen het tijdelijke gebruik van het perceel voor werkruimte, opslag en bouwverkeer in dijkvak 51c. Volgens de indiener staan de omvang van het ruimtebeslag en het verwijderen van circa 25 fruitbomen niet in verhouding tot de beperkte werkzaamheden die nodig zijn voor de dijkversterking. De indiener stelt dat onvoldoende is onderbouwd waarom deze werkruimte noodzakelijk is en dat minder ingrijpende alternatieven, werkmethoden en bouwroutes onvoldoende zijn onderzocht.

Daarnaast vreest de indiener voor onomkeerbare schade aan waardevolle fruitbomen, aantasting van eigendom en woongenot, hinder voor de naastgelegen begraafplaats en negatieve effecten op beschermde diersoorten. Ook wordt betwijfeld of de tijdelijke route voor hulpdiensten en werkverkeer noodzakelijk is, aangezien volgens de indiener de bereikbaarheid via de bestaande infrastructuur kan worden gewaarborgd.

De indiener verzoekt om onderzoek naar alternatieve uitvoeringswijzen en locaties die minder impact hebben op het perceel, de fruitbomen, de omgeving en de monumentale en landschappelijke waarden.

Aanpassing

Door een nadere uitwerking van de gekozen werkmethode zijn de benodigde werkruimte en de noodzaak van bomenkap opnieuw beoordeeld. Daarbij is vastgesteld dat de werkzaamheden met minder ruimte kunnen worden uitgevoerd dan eerder voorzien. De werkgrens is daarom aangepast en verlegd tot aan de kadastrale grens, waardoor de gronden van de indiener niet langer binnen de werkruimte vallen. Hierdoor kunnen de fruitbomen op het perceel van de indiener behouden blijven. Alleen de eerste rij van vijf fruitbomen direct aan de dijkzijde moet worden verwijderd, omdat deze een obstakel vormt voor de uitvoering van de werkzaamheden. De kaplijst is hierop aangepast. Daarnaast is de motivering van het projectbesluit verduidelijkt ten aanzien van de benodigde werkruimte en de ligging van het heavescherm.

PM ontwerp (werkgrens verlegt)

PM kaptekening

4.2.7 Zienswijze 16 (kenmerk UTSP-1264662141-7693)

De indiener maakt bezwaar tegen het geplande tijdelijke werkterrein op zijn perceel, omdat dit te dicht bij de koeienstal ligt en leidt tot onrust bij de dieren en problemen met de weidegang. Hij stelt voor om het werkterrein te verplaatsen naar een buitendijkse locatie op zijn perceel, waar volgens hem ook een betere ontsluiting naar de dijk aanwezig is.

Aanpassing

In een verdere uitwerking van het tijdelijke ruimtebeslag wordt de werkgrens, voor zover dit binnen de uitvoeringskaders van het project mogelijk is, verder van de stal gelegd, zodat de mogelijke onrust bij de stal zoveel mogelijk wordt beperkt.

PM ontwerp (werkgrens)

4.2.8 Zienswijze 18 (kenmerk UTSP-1264662141-7705)

De indiener maakt bezwaar tegen de ingetekende leidingenstrook, omdat deze direct achter de bedrijfsgebouwen en door het agrarisch bouwvlak en de boomgaard loopt. Volgens de indiener leidt de huidige ligging tot toekomstige beperkingen en overlast bij de ontwikkeling van het bedrijf. Verzocht wordt om de leidingenstrook aan de voorzijde (noordzijde) van de woning en het

bouwvlak te situeren. Als alternatief wordt voorgesteld de strook circa 5 meter voor het meest oostelijke bedrijfsgebouw te leggen. Dit zou bovendien leiden tot een korter tracé, met voordelen voor aanleg en beheer.

Aanpassing

In overleg met de eigenaren is gekozen voor een boring aan de achterzijde van het perceel (optie 2). Deze oplossing wordt verder uitgewerkt in het ontwerp. De plankaarten worden hierop aangepast, waardoor de leidingenstrook niet langer direct achter de bedrijfsgebouwen en door het agrarisch bouwvlak en de boomgaard loopt.

PM ontwerp (plankaarten)

4.2.9 Zienswijze 19.15 (kenmerk UTSP-1264662141-7694)

De indiener vindt dat er onvoldoende aandacht is besteed aan het groen erfgoed, kansrijk gebied groen erfgoed en de nabijheid van een molenbiotop in het projectgebied.

Aanpassing

De effectbeoordeling voor het aspect landschap en ruimtelijke kwaliteit worden gecorrigeerd. De effecten op de buitendijks aanwezige groenstructuren in het oudhoevig land waren in de MER-beschrijving reeds als negatief beoordeeld, maar de bijbehorende effectscore was per abuis als neutraal opgenomen. Deze effectscore is aangepast zodat deze in overeenstemming is met de onderliggende beoordeling en onderzoeken uit het MER. De tabellen met de effectenscore zijn aangepast in MER deel A (pag. 28, 141 en 281) en MER deel B (pag. 394).

4.2.10 Zienswijze 26.2 (kenmerk UTSP-1264662141-7696)

De indiener maakt bezwaar tegen het kappen van drie monumentale bomen, omdat deze volgens de indiener belangrijke natuurwaarde, privacy, beschutting en geluidsvermindering bieden. De indiener geeft aan dat het ontwerp recent lijkt te zijn aangepast zonder duidelijke noodzaak en eventuele nieuwe aanplant pas na tientallen jaren een vergelijkbare waarde heeft. De indiener verzoekt dit te heroverwegen in lijn met de natuurvisie.

Aanpassing

In overleg met de indiener worden mogelijkheden onderzocht om het ontwerp van de oprit aan te passen, zodat de drie waardevolle bomen niet op voorhand hoeven te worden gekapt. Ook worden maatregelen uitgewerkt om de bomen tijdens de uitvoering zo goed mogelijk te beschermen. De kans blijft echter bestaan dat de bomen de werkzaamheden niet overleven.

PM kaptekening

4.3 Wijzigingen naar aanleiding van advies Commissie mer

Op basis van de ontvangen adviezen zijn wijzigingen doorgevoerd in het Projectbesluit en bijbehorende bijlagen. Dit wordt hierna toegelicht in onderstaande paragraaf.

Volgens de Commissie gaat het MER onvoldoende in op de specifieke ecologische randvoorwaarden die nodig zijn om de compensatie te realiseren. Hierdoor is volgens de Commissie niet duidelijk in hoeverre de negatieve effecten op het NNN volledig kunnen worden gecompenseerd en of de voorziene kwaliteitsverbetering haalbaar is. De Commissie adviseert daarom om MER-deel 2, voorafgaand aan het projectbesluit, aan te vullen met een nadere onderbouwing van de haalbaarheid van de (verplichte) natuurcompensatie en dat de door het MER voorziene kwaliteitsverbetering van NNN realistisch is. Zie Advies Commissie mer (H3) voor meer informatie.

Aanpassing

Het waterschap begrijpt het belang van een goede onderbouwing van de haalbaarheid van de compensatiemaatregelen. De door de Commissie genoemde aspecten, zijn uitgewerkt in de definitieve compensatieplannen en de Ontwerpnota Compensatie.

Het doel van deze ontwerpnota is het vaststellen van de ontwerpuitgangspunten, ontwerpkeuzes en ontwerpresultaten op het niveau van contractontwerp voor de compensatiegebieden Polder de Eendracht en Streefkerk West. Beide locaties voorzien in compensatie van permanent ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en KRW-relevant areaal als gevolg van de dijkversterking SAFE. De rapportage beschrijft de systeemanalyse, ontwerpkeuzes, beheer, verificatie en uitvoeringsaspecten.

De ontwerpnota compensatiegebieden worden toegevoegd aan het projectbesluit. In hoofdstuk 10 van het projectbesluit wordt verwezen naar de maatregelen en onderbouwing. Deze aanvullende stukken komen tegemoet aan het advies van de Commissie. Besloten is om dit niet in het MER deel 2 aan te vullen.

Bibliografie

Dijkalliantie SAFE. (2025a). *Milieu-effectrapportage fase 2*. Opgehaald van <https://waterschaprivierenland.gemeentedocumenten.nl/terinzage/Ontwerp-projectbesluit-SAFE/MER>

SAmen SAFE. (2024a). *Addendum MER fase 1 deel A en deel B*. Opgehaald van <https://www.waterschaprivierenland.nl/dijkversterking-streefkerk-ameide-fort-everdingen>

SAmen SAFE. (2024b). *Addendum Nota VKA*.

WSRL. (2024). *Reactienota Addendum VKA / MER fase 1 - Dijkversterking SAFE*. Opgehaald van <https://cuatro.sim->

cdn.nl/waterschaprivierenland/uploads/reactienota_addendum_vka_14112024.pdf?cb=Nr0ZWQyN

Dijkversterking SAFE
Nota van Antwoord MER fase 2 en
Ontwerp-projectbesluit

Bijlagen

Bijlage A – Overzicht zienswijzen

[separaat bijgevoegd]

Bijlage B – Reactie op het advies van de Commissie mer

[separaat bijgevoegd]